

ПРАВИЛО ЗА ВРЕМЯ НА СРОЧНО ИСПЛАЩАНIE.

189. Това правило ся употреблява най-много въ търговски работи. Търговци-ти често купуват стоки на върж (кредитъ), и, спротивъ продажбѫтъ или печалбѫтъ, коиж-то ся надѣйтъ, че щжть да имжть прѣзъ годинж-тъ, или въ повече время, договарятъ ся съ заимодавци-ты да исплащать длъгове-ты си въ различни срокове. Нъ случватъ ся много обстоятелства, сгодни да ся измѣни времето за исплащаніе, оттова търговци-ти ся съгласяватъ да правятъ нѣкои платки по-рано, а пакъ други по-късно, нъ все пакъ така, що-то възнагражданіе-то да бжде и отъ двѣ-тъ страни, т. е. що-то и заимодавецъ-тъ и длъжникъ-тъ да не бы изгубили отъ това.

Правило за время има за прѣдмѣтъ да опредѣлява нови срокове за исплатж на длъгъ общж или само окончательнж. То ся основава на това начяло, че, при каквы-да-было равни обстоятелства, пары доносятъ печалж томува, въ чий-то ржцъ ти сж: съразмъни съ тъхното количество и времето; на примѣръ, че 100 гроша въ 4 мѣсяца доносятъ такъвж сжш печалж, каквж-то 400 гроша въ 1 мѣсяцъ.

Примѣръ. Търювецъ купилъ стокж на върж за 10.500 *гр.*, и общжалъ ся да исплати $\frac{1}{4}$ отъ пары-ты слѣдъ 5 мѣсяци, $\frac{1}{3}$ слѣдъ годинж, $\frac{1}{6}$ слѣдъ 14 мѣсяци, и осталы-ты слѣдъ две години. Нъ работи-ты му ся измѣнили отъ обстоятелства-та така, що-то той ся съгласилъ да исплати заимодавцу всичкыа си длъги на-еднаждъ. Пыта ся: слѣдъ колко мѣсяци той тръбва да заплати тжкъ общж платкж, безъ пагубъ отъ ползбѫтъ и на дѣл-тъ страни?

Като вземемъ едно-по-друго $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{6}$ отъ 10,500 гроша, щжть излѣзжъ три-тъ първи частни платки: